

Kirkebladet

HERRINGE & GESTELEV PASTORAT

Nr. 1 2022

VINTER

**Jeg hjertets dør vil åbne dig,
o Jesus, drag dog ind til mig!
Ja, ved din nåde lad det ske,
at jeg din kærlighed må se!**

DDS 84, vers 4

Foto: Herringe Kirkes dør. Læs mere om kirkernes døre inde i bladet, hvor der også er nyt fra menighedsrådet, information om kommende begivenheder, herunder julens gudstjenester, og artikelserien om ritualer fortsætter med et blik på højmessén.

KIRKERNES DØRE

Et af menighedsrådets væsentligste opgaver er vedligeholdelsen af vores to smukke, gamle, romanske kirker både indvendigt og udvendigt. Kirkerne kalkes jævnligt, utætheder i tagene udbedres, tagkonstruktionen efterses for ormeangreb, vinduer males, og i år har kirkernes døre så fået en tiltrængt renovering.

Efter at have øvet mig på nogle af omegnens kirkedøre har jeg haft fornøjelsen af at behandle begge kirkers døre, så derfor lige en lille omtale af disse. Man har til alle tider ønsket at anvende de bedste materialer og håndværk i vores kirker, og således er vores døre af solidt egetræ, der jo på vores breddegrader er mest vejrbestandigt – omend ikke udødeligt, hvis ikke det jævnligt får en beskyttende oliebehandling.

Gestelev

Gestelev Kirkes smukke våbenhusdør er den nyeste af vores kirkedøre, og da den er trukket ind i muren vil den kunne ældes med ynde i flere hundrede år – ganske som den flotte, jernbundne dør mellem våbenhus og kirkerummet, der formentlig er 5-600 år gammel.

Tårndøren i Gestelev – før.
Foto: Jørgen Havelund

Døren til våbenhuset i Gestelev.
Foto: Jørgen Havelund

Tårndøren i Gestelev består af både inderdør og yderdør og er mindst 150 år gammel.

Yderdøren er måske endda ældre og noget mere udsat for vejr og vind, hvorfor det har været nødvendigt at forny det nederste af plankerne.

Se et billede af det færdige resultat på side 7.

KIRKERNES DØRE

Herringe

I 1951 skriver Odensebiskoppen til Kirkeministeriet og Nationalmuseet: *"at den nuværende, udvendige vaabenhusdør til Herringe Kirke ikke alene er daarlig, men også grim, hvorfor jeg kan anbefale en ny dør i overensstemmelse med den af arkitekt Mindedahl Rasmussen udførte tegning."*

Det bliver godkendt, og de lokale håndværkere, snedkermester Lars Skovlund, smed Kristen Skjold og malermester Broholm udfører arbejdet til en samlet pris af 1.500 kroner. I dag ville prisen nok være hundrede gange højere, ligesom svendelønnen, der for 70 år siden var på 3–5 kr. pr. time.

"Gå i kirke på søndag og se resultatet i fuld størrelse."

Støbejernsvinduet over døren blev for øvrigt bibeholdt og dette stammer formentlig fra ca. 1850.

Som nævnt indledningsvis prøver vi til en hver tid at anvende de bedste teknikker og materialer. Men der kan jo begås fejl, og man kan blive kloge. Således havde min seneste forgænger anvendt plastikmaling på døren. Det var ikke livsforlængende. Det svarer lidt til at pakke træet ind i en plastikpose, men en pose kan der jo gå hul på!

På før- og efterbillederne kan forandringerne ses... Nej, en bedre idé: Gå i kirke på søndag og se det i fuld størrelse.

Jørgen Havelund

Døren i Herringe før. Yderst til venstre er den gamle plastikmaling slebet af.
Foto: Jørgen Havelund.

→ Se det foreløbige resultat af arbejdet på forsiden af bladet.

KOMMENDE ARRANGEMENTER

VI SYNGER JULEN IND

4. søndag i advent er der sanggudstjeneste med "ønskekoncert", hvor I har indflydelse på, hvilke salmer, vi skal synge. Mød op med godt humør og stemmen parat, når vi sætter gang i julens toner!

Søndag d. 19. december kl. 14.00 i Gestelev Kirke

JULENS GUDSTJENESTER

Juleaften er der gudstjeneste i Herringe kl. 14.00 og i Gestelev kl. 15.30.

Juledag er der gudstjeneste i Herringe kl. 11.30.

2. juledag er der gudstjeneste i Gestelev kl. 10.00.

I skrivende stund er dette planen, men **hold øje med vores hjemmeside og sociale medier for oplysninger om ændringer.**

NYTÅRSFEJRING

Nytårsaftensdag mødes vi til en kort gudstjeneste i Herringe kl. 15.00. Menighedsrådet byder på cremant og kransekage efterfølgende, hvor vi ønsker hinanden "Godt nytår".

På den første dag i det nye år plejer vi de trætte hoveder med en tømmermændsgudstjeneste i Gestelev kl. 15.00.

Til yderligere lindring serverer Menighedsrådet reparationsøl og -vand samt chips.

KOMMENDE ARRANGEMENTER

NYTÅRSMØDE I GESTELEV

I det nye år genoptager vi i samarbejde med Gestelev Forsamlingshus traditionen med nytårsmøde i Gestelev. Først er der en kort gudstjeneste i kirken, og derefter går vi i Forsamlingshuset til foredrag med en tidligere gestelever, Jørgen Petersen, der fortæller om sine år i Grønland. Der serveres kaffe/te.

Søndag d. 16. januar kl. 14 i Gestelev Kirke og Forsamlingshus

ÅRHUSIANSK FESTFYRVÆRKERI

Til januar byder vi det århusianske stjernekor Collegium Vocale og dirigent Michael Deltchev velkommen, når de gæster Herringe Kirke og leverer en times kormusik på højt niveau.

Fri entré.

Søndag d. 23. januar kl. 16.00 Herringe Kirke

KOMMENDE ARRANGEMENTER

KYNDELMISSESTEMNING

Når vinteren slår sin knude og det er rigtig koldt, kan det være rart med noget at varme sig på. Vi tænder lys og hører smuk musik ved en aften-gudstjeneste i den mørke tid.

Tirsdag d. 1. februar kl. 19.00 i Gestelev Kirke

STRYGERKLANGE

Den musikalske duo Falgren & Havelund gæster Herringe Kirke med et sammensat program af egne kompositioner og kendte værker for violin, cello og sang.

Torsdag d. 10. februar kl. 19.00 i Herringe Kirke

FASTELAVNSGUDSTJENESTE

Forsamlingshuset holder fastelavnsfest med tøndeslagning for små og store udklædte fra om formiddagen, og dagen slutes af med en gudstjeneste i Gestelev Kirke.

Søndag d. 27. februar kl. 14.00 i Gestelev Kirke. Fastelavnsfest i Forsamlingshuset fra kl. 10.00. Se mere på deres facebookside.

→ fortsat fra s. 3

Tårndøren i Gestelev var indtil første halvdel af 1900-tallet den primære indgang til kirken, mens våbenhuset blev brugt som lighus (kapel).

I dag leder tårndøren ind til et kapel, der sjældent bruges, men som har fået en ny funktion som det rum, hvor kirkens graver og gravermedhjælper forbereder det store arbejde med grandækning af gravstederne til vinteren.

Efter restaureringen med slibning og oliering står døren flot med træets varme glød, og forskellene i træet fremstår mindre iøjnefaldende.

Tårndøren i Gestelev – efter restaurering.
Foto og udførelse af arbejdet: Jørgen Havelund

HVAD VENTER VI PÅ?

Vi er kommet til slutningen af kirkeåret og begynder et nyt, men hvilket?

Med advent er vi gået ind i en periode med kodificeret ventetid. For kirkegængere betyder det liturgiske gøremål og musik samt tænding af lys i forventning om både jul og genkomst. For de mindre troende, og dem, for hvem adventstiden kun handler om fest og gaver, betyder det ofte julekalendere med mere eller mindre omkostningstunge indlagte overraskelser, som både overlejrer og medtager meget ældre ritualer: Det sidste hurra før de magre og mørke vintermåneder og nedtællingen til solhverv – dybt mørke og løftet om lys.

I disse merkantile tider har vi en tendens til at behandle ventetider som en lidelse, der skal afskaffes og dertil belønner vi rigeligt virksomheder, der har til formål at eliminere ventetiden. Et af pandemiens chok har været, at mens vi på den ene side rask væk bestiller varer med et enkelt klik, har vi på den anden side også været tvunget til at lære at vente.

Nogle af disse ventetider (på genåbning af butikker, for at få lov til at gå i kirke, svømme og gå i motionscentret), var, omend irriterende, til at klare, dels fordi nogle egentligt ikke var nødvendige, og dels fordi de alle havde en veldefineret afslutning. Andre ventetider – på oplysning om, hvad denne virus præcist gør, på chancen for at se sine kære, der er syge, igen, at se en ende på den langvarige epidemi, har været langt sværere at håndtere, på grund af omfanget af epidemiens konsekvenser, og fordi der ikke er nogen åbenlys endestation.

For kirken er ventetiden åbenlys. Advent er latiniseringen af "det at vente på ankomsten": Jesus ankomst, som man enkelt og umiddelbart kan oversætte med Julens komme. Men i år er der mere, om end af rent praktisk art. Dels er de snærende begrænsninger i kirkegangen som følge af Corona-epidemien blevet ophævet (forhåbentligt hen over Julen).

Vi kan med skyldige hensyn til hinanden fylde kirken igen, som det ofte er sket Juleaften og hertil kan Herringe Kirke byde på en kommende fornyelse, der har været ventet længe: En fornyelse af altertavlen, af hynder, af belysning; i det hele taget en "foryngelse" – ikke alt inden Jul, men afgjort på vej.

Vi sætter det hele i gang: på søndagene i adventstiden op mod Jul vil vi tænde lys i adventskransene, syng julesalmer og se på fornyelserne i kirken, der ligesom forventningen op mod Jul – langsomt tager form.

Birgir Norddahl

NYT FRA MENIGHEDSRÅDET

Der er som i Herringe Kirke også sket en fornyelse af menighedsrådet. Det er på kirkeårets sidste rådsmødedag blevet om-konstitueret:

Stig Kjeldbjerg er stadig formand, men vil i løbet af det næste kirkeår udfase sit formandskab og overdrage det til Birgir Norddahl, der nu er næstformand. Sognepræst Eva Lykke Jensen, der hidtil har været næstformand, overtager rollen som sekretær for rådet fra Birgir.

Øvrige poster forbliver uændret:

Morten B. Nielsen, kirkevæрге Gestelev

Jørgen Havelund, kirkevæрге Herringe

Dorte Horup, kasserer

Claus Nielsen, kontaktperson

Nikolaj Krause, bygningsagkyndig

Dorte Petersen, menigt medlem

Peter Eget Hansen, medarbejderrepræsentant

Sigrid Rasmussen, stedfortræder Herringe

Marianne Jørgensen, der hidtil har været stedfortræder for Gestelev, udtræder af menighedsrådet og der skal findes en anden i hendes sted.

Find os online

www.herringe-gestelev-sogne.dk

Her kan du bl.a. læse tidligere kirkeblade.

På Facebook og Instagram:

Herringe og Gestelev Kirker

NOGET OM RITUALER

Artikelserien "Noget om ritualer" beskriver de ritualer, som vi har i kirken. Et ritual betegner de centrale handlinger, der foregår i kirken og det er kendetegnet ved, at det foregår på samme måde hver gang. I Folkekirken er der en række ritualer, som er autoriseret ved kongelig resolution, dvs. at de formelt er vedtaget af regenten. Disse ritualer skal overholdes.

De autoriserede ritualer, som vi i denne artikelserie vil sætte fokus på, er: Dåb, vielse og velsignelse, jordpåkastelse samt højmessens nadver. Denne artikel handler om højmessens.

Højmessens er den primære gudstjeneste i løbet af ugen, hvor menigheden samles i bøn, lovsang og fællesskab. Der kan være flere gudstjenester i løbet af ugen, men højmessens er den eneste, som er bundet af et autoriseret ritual. Den faste form kan virke fremmed for dem, som ikke er vant til at komme i kirken, men faktisk er ritualen tænkt som det absolut modsatte: En fast ramme, der giver menigheden mulighed for at koncentrere sig om det essentielle: troen på Gud.

Vores ritual har ændret sig med tiden, men den grundlæggende gang i højmessens ligner meget det ritual, som i 1539 blev oversat til dansk fra Martin Luthers *Deutsche Messe*. Alle ændringer siden har været centreret omkring det samme: forkyndelsen af Evangeliet. Nogle ritualordninger har været fokuseret på ensartethed. Det nuværende ritual stammer fra 1992, hvor også den seneste bibeloversættelse blev autoriseret, og det sætter en ret vid ramme for højmessens.

Højmesseritualen består af fire hoveddele: Indledning, Ordet, Nadver og Afslutning. Af hensyn til længden på denne artikel, gemmer vi nadverdelen til en anden gang, så her følger en kortfattet forklaring på de øvrige gudstjenestedele:

Afsnittet "Ordet" er (sammen med Nadver) gudstjenestens højdepunkt. Ordet, dvs. ordet om Kristus som verdens frelser, læses højt i forskellige uddrag fra Bibelen, præsten prædiker om de pågældende tekster og menigheden siger Trosbekendelsen sammen. Teksterne er fastlagte efter to såkaldte tekstrækker, der skifter hvert år til advent. Tekstrækkerne skal sikre, at man kommer bredt rundt i Bibelen i løbet af den toårige periode.

Gudstjenestens højdepunkter kræver tilløb, og derfor er der de to omgivende afsnit: Indledning og Afslutning. Indledningen begynder allerede ved klokkeringningen, der forbereder alle uden for kirken på, hvad der nu skal til at ske. Inde i kirken indledes gudstjenesten med præludiet, ofte orgelmusik, men andre instrumenter eller sang kan også lyde.

Efter præludiet læser et medlem af menigheden en indgangsbøn på vegne af alle. Det er en slags omkvæd i ritualet, at de enkelte led ofte foregår *på vegne af fællesskabet*. Gudstjenesten er et fællesskab, og det går igen i hele ritualet. Derpå følger en hilsen og en bøn fra præsten ved alteret.

Efter gudstjenestens forkyndelseshøjdepunkter skal der afsluttes, så menigheden ikke får en alt for brat overgang fra kirke til omverden. Afslutningen spejler Indledningen og sluttes af med den aronitiske velsignelse — opkaldt efter den gammeltestamentlige præst Aron — og til sidst et postludium.

Nogle mennesker opfatter højmesse som en forestilling på linje med et teaterstykke, men menigheden er fælles om at fejre gudstjeneste, og intet sted er det tydeligere end i salmesangen. Den danske højmesse er blevet kaldt en salmesangsgudstjeneste, forstået på den måde, at menigheden har overtaget en stor del af forkyndelsen i forhold til fx den romerske messe, hvor et kor synger i respons til præsten.

Salmerne er i højmesse spredt gennem hele ritualet, og det gør alle til aktive deltagere i gudstjenesten. I det hele taget er der som før nævnt fokus på det *fællesskab*, som mødes om gudsdyrkelsen, og salmesangen er med til at understøtte dette.

Sognepræst Eva Lykke Jensen

Når I skal giftes, have jeres barn døbt eller tage afsked med en elsket person, pyntes kirken lidt ekstra, bl.a. sætter vores dygtige gravere pynt for enden af hver bænkerække.

Normalt pyntes i neutrale farver efter årstiden. Hvis I har særlige ønsker til farvevalg, kan vores dygtige gravere hjælpe jer med det, og hvis I ønsker bestemte blomster eller pynt, har I mulighed for selv at stå for det.

Send graverne en mail, så finder de en løsning. Adressen står i feltet herunder.

KONTAKT

SOGNEPRÆST

Eva Lykke Jensen

tlf.: 24 97 91 43

mail: elje@km.dk

Fri mandag.

ORGANIST

Peter Eget Hansen

tlf.: 26 18 07 74

GRAVER

Jan-Erik Larsen

tlf.: 25 31 75 61

mail: herringegestelevgraver@live.dk

GRAVERMEDHJÆLPER

Lillian Lykke Jensen

mail: herringegestelevgraver@live.dk

KALENDER

DECEMBER

SØNDAG D. 5.

Gestelev 10.00
Højmesse

SØNDAG D. 12.

Herringe 10.00 v/SIJY
Højmesse

SØNDAG D. 19.

Gestelev 14.00
Sanggudstjeneste*

FREDAG D. 24.

Herringe 14.00
Julegudstjeneste*

Gestelev 15.30
Julegudstjeneste*

LØRDAG D. 25.

Herringe 11.30
Gudstjeneste

SØNDAG D. 26.

Gestelev 10.00
Højmesse

FREDAG D. 31.

Herringe 15.00
Nytårgudstjeneste*

JANUAR

LØRDAG D. 1.

Gestelev 15.00
Nytårgudstjeneste*

SØNDAG D. 9.

Herringe 10.00
Højmesse

SØNDAG D. 16.

Gestelev 14.00
Nytårsmøde*

SØNDAG D. 23.

Herringe 16.00
Koncert*

FEBRUAR

TIRSDAG D. 1.

Gestelev 19.00
Kyndelmisse*

SØNDAG D. 6.

Herringe 14.00
Højmesse

TORSDAG D. 10.

Herringe 19.00
Koncert*

SØNDAG D. 13.

Gestelev 11.30
Gudstjeneste

SØNDAG D. 20.

Herringe 10.00
Højmesse

SØNDAG D. 27.

Gestelev 14.00
Fastelavngudstjeneste*

SES VI?

*Se omtale i bladet

SIJY = Simon Langeskov Jylov

Næste kirkeblad udkommer omkr. 1/3

Redaktion: Birgir Norddahl & Eva Lykke Jensen

Hold øje med vores hjemmeside for eventuelle ændringer og aflysninger:

www.herringe-gestelev-sogne.dk